

Екзаменаційна робота
З дисципліни
Теорія алгоритмів та математична логіка
Студента групи К-29
Короська Владислава Юрійовича
Екзаменаційний білет №12

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра інтелектуальних програмних систем
Теорія алгоритмів та математична логіка
2 курс ОКР „бакалавр”, 2 семестр
Екзаменаційний білет № 12

1. Алгоритм перетворення формул ЛП до попередньої нормальної форми.
2. Довести, що $A, B, \neg C \vdash \neg((A \rightarrow B) \rightarrow C)$.
3. Дослідити формулу:

$$\exists x(A(x) \wedge B(x)) \rightarrow (\exists x(A(x) \wedge \exists xB(x))).$$

Затверджено на засіданні кафедри інтелектуальних програмних систем 12.05.21 р.,
протокол № 12.

Екзаменатор
Зав. кафедри

Провотар О.І.

1. Алгоритм перетворення формул ЛП до попередньої нормальної форми.

- 1) Використовуючи правила

$$F \leftrightarrow G = (F \rightarrow G) \wedge (G \rightarrow F),$$

$$F \rightarrow G = \neg F \vee G,$$

виключити логічні операції $\leftrightarrow, \rightarrow$.

- 2) Використовуючи правила

$\neg(\neg F) = F$, закони де Моргана і формули

1. $\neg((\forall x)F[x]) = (\exists x)(\neg F[x])$,

2. $\neg((\exists x)F[x]) = (\forall x)(\neg F[x])$,

переносимо знак заперечення всередину формули.

- 3) Перейменовуємо зв'язані змінні, якщо це потрібно.

- 4) Використовуємо формули 3-8

3. $(Qx)F[x] \vee G = (Qx)(F[x] \vee G)$,
4. $(Qx)F[x] \wedge G = (Qx)(F[x] \wedge G)$,
5. $\neg ((\forall x)F[x]) = (x)(\neg F[x])$,
6. $\neg ((\exists x)F[x]) = (\forall x)(\neg F[x])$.
7. $(\forall x)F[x] \wedge (\forall x)H[x] = (\forall x)(F[x] \wedge H[x])$,
8. $(\exists x)F[x] \vee (\exists x)H[x] = (\exists x)(F[x] \vee H[x])$,

Для того, щоб винести квантори на початок формули.

2. Довести, що $A, B, \neg C \vdash \neg((A \rightarrow B) \rightarrow C)$.

1. $A, B \vdash A \rightarrow B$ (Лема)
2. $A \rightarrow B, \neg C \vdash \neg((A \rightarrow B) \rightarrow C)$ (Лема)
3. $\vdash (A \rightarrow B) \rightarrow (\neg C \rightarrow \neg((A \rightarrow B) \rightarrow C))$ (Теорема дедукції)

Розглянемо послідовність:

$$A, B, \dots, A \rightarrow B, (A \rightarrow B) \rightarrow (\neg C \rightarrow \neg((A \rightarrow B) \rightarrow C)),$$

$$\neg C \rightarrow \neg((A \rightarrow B) \rightarrow C), \neg C, \neg((A \rightarrow B) \rightarrow C)$$

Вона є виведенням формули $\neg((A \rightarrow B) \rightarrow C)$ з $A, B, \neg C$.

3. Дослідити формулу:

$$\exists x(A(x) \wedge B(x)) \rightarrow (\exists xA(x) \wedge \exists xB(x)).$$

$$\begin{aligned} & \neg(\exists x(A(x) \wedge B(x)) \rightarrow (\exists xA(x) \wedge \exists xB(x))) = \\ & = \exists x(A(x) \wedge B(x)) \wedge \neg(\exists xA(x) \wedge \exists xB(x)) = & \text{(елімінація імплікації)} \\ & = \exists x(A(x) \wedge B(x)) \wedge (\neg\exists xA(x) \vee \neg\exists xB(x)) = & \text{(правило Де – Моргана)} \\ & = \exists x(A(x) \wedge B(x)) \wedge (\forall x\neg A(x) \vee \forall x\neg B(x)) = & \text{(формула 4)} \\ & = \exists x(A(x) \wedge B(x)) \wedge \forall x\forall y(\neg A(x) \vee \neg B(y)) = & \text{(формула 7)} \\ & = \exists z\forall x\forall y(A(z) \wedge B(z) \wedge (\neg A(x) \vee \neg B(y))) \approx & \text{(формула 8)} \\ & = \forall x\forall y(A(a) \wedge B(a) \wedge (\neg A(x) \vee \neg B(y))) & \text{(стандартна форма)} \end{aligned}$$

Множина диз'юнктив: $M = \{A(a), B(a), \neg A(x) \vee \neg B(y)\}$

Ербранівський базис: $E = \{a, \dots\}$

Множина констант різних рівнів:

$$H_0 = \{a\}$$

Множина основних прикладів диз'юнктив для констант рівня 0 та відповідна множина резольвент:

$$S_0 = \{A(a), B(a), \neg A(a) \vee \neg B(a)\}$$

$$R_0 = \{\neg B(a), \blacksquare\}$$

Отримали порожній диз'юнкт, отже формула тавтологія